

DRAAMAÕPETUS

4.-9. klass

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Draamaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab ideaali terviklikust inimesest, kes usub endasse;
- 2) areneb esteetiliste väärtuste tunnetamine, vaatlusvõime, väljendusoskus, loovus, analüüsi- ja fantaasia, kujutlusvõime;
- 3) elavdab läbi draamaõpetuse algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- 4) arendab sotsiaalseid oskusi ja koostöövõimet; õpib jälgima ja toetama oma partnerit;
- 5) avastab iseennast läbi liikumise ja mängu;
- 6) õpib füüsiliselt lõdvestuma;
- 7) arendab emotsionaalseid ja intellektuaalseid võimeid;
- 8) on avatud erinevate väljendusvahendite suhtes;
- 9) õpib mõtestama oma igapäevast käitumist;
- 10) õpib lahendama probleeme; arendab julgust initsiatiivi võtmiseks;
- 11) õpib tundma oma keha ja vaimu ning võimalusi nende arendamiseks;
- 12) õpib kasutama ja kontrollima oma häält;
- 13) saab võimaluse teha näitemängu (mille kaudu lapsed õpivad tundma ennast, maailma ja teatritegemise algtõdesid);
- 14) õpib end avalikkuse ees väljendama, üle saama lavakrambist;
- 15) õpib endas peituvaid võimeid paremini tundma, arendab julgust enese avastamiseks.

2. Õppeaine kirjeldus

Lapse elu kulgeb kasvades ja õppides, ta vajab arenemiseks teadmisi ja oskusi. Mängude kaudu õpitakse mõistma maailma kogu oma täiuses ja ebatäiuses. Lapsed mängivad ja etendavad nähtusi, mida nad päevast päeva enese ümber näevad ja kogevad. Õpetaja ülesanne on toetada seda, mis lapses on. Teatrimängu teemad ei tunne piire, tegevusvabadus on lapse jaoks väga oluline, sest läbi mängu muutub tema fantaasiamaailm reaalseks ja vallandub loovus. Draamaõpetuse üks põhilisi ülesandeid on anda inimesele usk oma võimetesse ja kindlust läbi eneseületamiste. Erinevad ülesanded pakuvad võimaluse aeg-ajalt olla keegi teine, julgust proovida, katsetada, valikuid teha, rakendada oma fantaasiat ja loovust. Draamaõpetuse seisukohalt tähendab õppimine alati koosõppimist ning põhineb inimlikul

ideaalil terviklikust inimesest, kes usub endasse, oma teadvusesse. Draamaõpetus aitab arendada inimese kõiki omadusi. See on ettevalmistus eludraamaks. Draamaõpetus on oluline erinevate ainete õpetamiseks ja üldiste kasvatuseesmärkide täitmiseks.

3. Põhikooli õpitulemused

Draamaõpetuse tunnid läbinud õpilane:

- 1) on enesekindel ja julge suhtleja, valdab erinevaid eneseväljendusvahendeid;
- 2) oskab analüüsida erinevaid olukordi ning enda käitumist;
- 3) on üle saanud lavakrambist ning ei karda esinemisolukordi;
- 4) oskab rakendada oma loovust;
- 5) saab esinemiskogemusi erinevas vallas (kontserdid, näidendid, konkursid), oskab kasutada lavaruumi;
- 6) omab kogemusi kaaslastega suhtlemisel ja oskab teistega koos töötada. Omab grupitunnetust;
- 7) kujundab klassikollektiivi;
- 8) oskab väärtustada teiste kunstilist eneseväljendust.

4. Õppetegevused

Rütmi- ja hääleharjutused, rühmamängud, paaristööd, etüüdid, tähelepanuharjutused, rollimängud, näidendi ettevalmistus (dekoratsioonid, reklaamplakatid, kostüümid, laulud, tekst, heli jmt), teatrikülastused, esinemised, fantaasiaülesanded, kõnetehnika esimesed sammud, grupitööd.

5. Õppesisu ja õpitulemused

4. – 6. klass – Läbiv teema: mina ja meie;

7. -- 9. klass – Läbiv teema: suhted (sõbrad, perekond, keskkond, ühiskond)

Kõikides kooliastmetes on kasutusel järgmised tegevused:

- Rütm: rütmiline liikumine, rütmi tekitamine käte ja jalgadega – mitmetes pedagoogikates on rütmid lapse arengu ja arendamise puhul väga tähtsal kohal, seega on draamaõpetuse ühe osana rütmide ja keha koordineerimise arendamine väga oluline. Rütmi loomine ja liikumine rütmis. Laulmine, laulumängud, rütmipillid – erinevate laulude dramatiseerimine, laulumängude läbiviimine, rütmipillide kasutamine nii klassi tegevustes kui ka esinemistel

- Ringi mõiste: kuidas moodustada ringi, kuidas hoida vahet, liikumine ringjoonel ja mängud ringis, enese teadvustamine ruumis ja suhtes teistega
- Mängud fantaasia rikastamiseks: tekstidega seotud tegevused, enese mingisse rolli kujutamine, kostüümide kasutamine mängudes, ise mänguväljaku loomine ja mängukaaslaste valimine
- Muusika kasutamine loovliikumisel: muusikalised mängud, mängud muusika saatel, muusika kasutamine eneseväljenduseks.
- Hääle kujundamine: Häälel on meie tähtsaim suhtlemisvahend. Suhtlemisel on tähtis hääletoon, tämber, intonatsioon, diktsioon, häälevarjundid. Ise kedagi kõnetades oleme huvitatud, et ta meid kuulaks, meist õigesti aru saaks, meie arvamust aktsepteeriks ja meiega vestelda sooviks. Oma hääle erinevate võimaluste tundmaõppimine läbi hääldus- ja diktsiooniharjutuste. Hääle esinemisel, hääle mikrofonis, hääle sõprade ringis, hääle laval. Hääldamisharjutused, kõneharjutused. Hääleharjutused arendavad hääleulatust, õpetavad hääle kontrollima ja valitsema.
- Lihtsamad hingamisharjutused: rääkimisel kasutab inimene õhku ja hingamist. On tähtis, et oskaksime õigesti hingata ja sissehingatud õhku kõnelemisel, eriti aga laulmisel, õigesti kasutada ja jaotada, et õhk enne sõna, fraasi või lause lõppu otsa ei saaks. Hingamisharjutused arendavad lapse kopsu mahtu ja harjutavad last otstarbekat sisse ja välja hingama.
- Kuulamisülesanded: nõuavad tähelepanu ja fantaasiat.
- Harjutused oma keha tunnetamiseks ja eneseväljendamiseks: kuidas anda kehakeeles edasi teatud kujud või tegevust.
- Etüüdid, dramatiseerimine: esimeste harjutuste tegemine, kujutluspiltide loomine, liikumine muusikas, rolli- ja jäljendusmängude mängimine.
- Muinasjutud: muinasjuttude kuulamine ja vestmine.
- Osaletakse võimalusel nii koolisisestes kui ka erinevates koolivälistes projektides.

6. Lõiming

Draamaõpetus on tihedas koostöös järgmiste õppeainetega:

- Emakeel - emakeele väärtustamine: emakeele rikkus, ilmekus ja ilu; oskus emakeeles oma mõtteid ja tundeid väljendada; sõnade väärtuse ja jõu kogemus
- Kehaline kasvatus - koordineerimine ja kehalise aktiivsuse kujundamine
- Kunstiõpetus - tunnete väljendamine läbi joonistamise, dekoratsioonide joonistamine
- Tööõpetus, käsitöö – rekvisiitide, dekoratsioonide, kostüümide valmistamine.
- Inimeseõpetus – erinevate rollide võtmine, olukordade läbimäng, probleemõpe

7. Läbivad teemad

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

- keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 5 kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
- väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

8. Hindamine

Kujundav hindamine: 4.-6. klass

Hindeline hindamine: 7.-9. klass

Tagasiside andmiseks on väga olulisel kohal kujundav hindamine. Ühtki tegevust ei hinnata võimekuse, vaid isikliku arengu baasil.

Hinnatavad tegevused ja etteasted lepime õpilastega koos kokku: stseenides või näidendis osalemine, luule- ja proosateksti esitamine, individuaalsed ülesanded, tunnitöö

9 . Kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid

Õppekirjandus:

- 1) M. Haage "Kõnelema", Tallinn 1994
- 2) Z. Mellov "Rütmika", Avita 1999
- 3) Z. Mellov „Teatrimäng lastega“, Tallinn 2003
- 5) S. Raadik „Õpime mängides: draamakasvatus lasteaias ja algklassides“, Tallinn 2001
- 6) S. Raadik „Õpime mängides: draamakasvatus II“ Tallinn 2003
- 7) A. Owens „Draamakompass. Protsessdraama käsiraamat“, Tartu 2014
- 8) I. Hein „Draamaraamat“, Maurus 2014
- 9) I. Normet „Ujuda selles jões“, Tallinn 2011
- 10) T. Tepandi „Alguses on hää“, Tallinn 2012
- 11) M. Veinmann „Vajadus olla mõistetav“, Tallinn 2001
- 12) M. Tuuling „Esimesed sammud teatriteel“, Tallinn 2001
- 13) M. M. Andersen „*Theater, Sport und Improtheater*“, Buschfunk 1996
- 14) materjalid erinevatelt kursustelt draamaõpetuse ja improvisatsiooni kohta

Füüsiline keskkond: tunde viiakse läbi ruumis, kus on võimalik liikumine, mööbli ümberpaigutamine, samuti lava kasutamine, muusikakeskuse olemasolu.